

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสื่อสารกับความทันสมัยของผู้นำท้องถิ่น

นาง มุขมา สุธีธร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

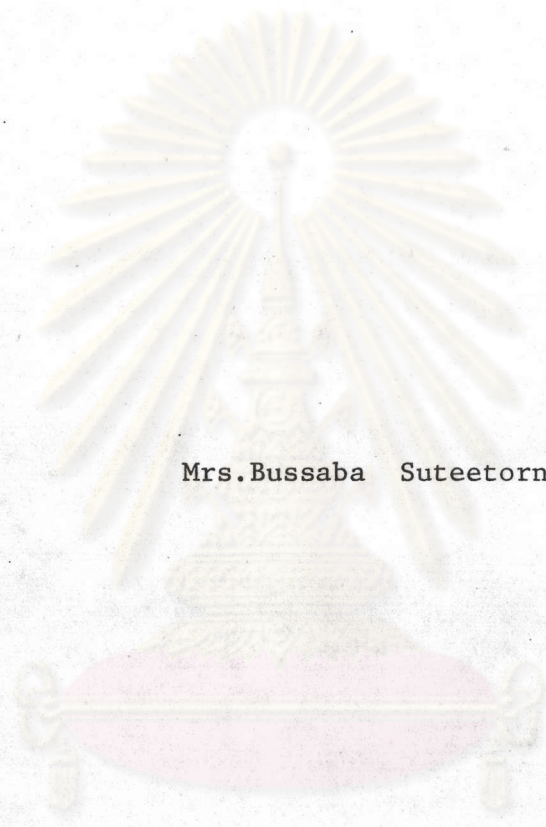
ISBN '974 - 564 - 235 - 5

008980

I 16060271

The Relationship between Communication Behavior and
Modernity of The Community Leaders

Mrs. Bussaba Suteetorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974 - 564 - 235 - 5

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับความทันสมัย
ของผู้นำท้องถิ่น
ชื่อนิสิต นางบุษบา สุธีธร
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
ปีการศึกษา 2527
บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับความทันสมัยของ
ผู้นำท้องถิ่น ครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะผู้นำท้องถิ่นที่เข้าเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการ
ปกครองท้องถิ่น รุ่นที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 727 คน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสาร กับความทันสมัย และความสัมพันธ์ระหว่าง
พฤติกรรมการสื่อสารกับความทันสมัยของผู้นำท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งส่งไปยังผู้นำท้องถิ่นทางไปรษณีย์ มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับเป็น
จำนวน 585 คน คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น
2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
และส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า
ไคสแควร์ (Chi-Square) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product
Moment Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เชียล (Partial Correlation)
และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSx ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์
กับการเปิดรับสื่อมวลชน เป็นค่าบวก ส่วนอายุและระดับการศึกษาเดิม พบว่า ไม่มีความ
สัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ คนที่มีการติดต่อกับ
สังคมภายนอกสูงหรือมีการสื่อสารระหว่างบุคคลสูง มีแนวโน้มที่จะมีการเปิดรับสื่อมวลชน
ในระดับสูง แต่สำหรับความแตกต่างด้านอายุหรือระดับการศึกษาเดิม ไม่สามารถใช้เป็นตัว
ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการเปิดรับสื่อมวลชนได้

2. ตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ระดับการศึกษาเดิม การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล ตัวแปรดังกล่าวแต่ละตัวแปรมีค่าความสัมพันธ์กับความทันสมัย เป็นค่าบวก ส่วนตัวแปรด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย กล่าวคือ คนที่มีระดับการศึกษา เดิมสูงหรือมีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงหรือมีการสื่อสารระหว่างบุคคลสูง มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับสูง แต่สำหรับความแตกต่างด้านอายุไม่สามารถ ใช้เป็นตัวชี้ให้เห็นแนวโน้มของระดับความทันสมัยได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการ เปิดรับสื่อมวลชนกับความทันสมัย เป็นค่าบวก กล่าวคือ คนที่มีการ เปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับ สูงด้วย

4. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล แต่ละตัวแปรกับความทันสมัย เมื่อยังมิได้ควบคุมความสัมพันธ์ของ การเปิดรับสื่อมวลชนจะแตกต่างกับความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ ของการเปิดรับสื่อมวลชน แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับสื่อมวลชนเป็นตัวแปรแทรกใน กระบวนการทำให้ทันสมัย

5. การเปิดรับสื่อมวลชน เป็นตัวแปรที่อธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด โดยเฉพาะ การเปิดรับหนังสือพิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ระดับการศึกษาเดิม การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล ตัวแปรดังกล่าวแต่ละตัวแปรมีค่าความสัมพันธ์กับความทันสมัย เป็นค่าบวก ส่วนตัวแปรด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย กล่าวคือ คนที่มีระดับ การศึกษา เดิมสูงหรือมีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงหรือมีการสื่อสารระหว่างบุคคลสูง มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับสูง แต่สำหรับความแตกต่างด้านอายุไม่สามารถ ใช้เป็นตัวชี้ให้เห็นแนวโน้มของระดับความทันสมัยได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับความทันสมัย เป็นค่าบวก กล่าวคือ คนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับ สูงด้วย

4. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล แต่ละตัวแปรกับความทันสมัย เมื่อยังมิได้ควบคุมความสัมพันธ์ของ การเปิดรับสื่อมวลชนจะแตกต่างกับความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ ของการเปิดรับสื่อมวลชน แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับสื่อมวลชนเป็นตัวแปรแทรกใน กระบวนการทำให้ทันสมัย

5. การเปิดรับสื่อมวลชนเป็นตัวแปรที่อธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด โดยเฉพาะ การเปิดรับหนังสือพิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The Relationship between Communication
   Behavior and Modernity of Community
   Leaders
Name   Mrs. Bussaba Suteetorn
Thesis Advisor   Associate Professor Joompol Rodcumdee
Department   Public Relations
Academic Year   1984

ABSTRACT

The purpose of this research project was to study communication behavior and modernity and to discover a relationship between communication behavior and modernity among 727 community leaders who enrolled in the first group for Sukhothai Thammathirat Open University's Certificate Course in Local Administration. Data was collected by posting questionnaires to the community leaders and some 587 questionnaires, representing 80.47% of the total sent to the sample group, were returned. Analysis of the data was divided into two sections: a percentage value was obtained and was used in descriptive analysis; Chi-square, Pearson Product Moment Correlation, Partial Correlation and Multiple Regression were used to test the hypothesis. The SPSSx computer programme was used in data processing.

The major results of this study were as follows:

1. There was a positive relationship between cosmopolite, interpersonal communication and mass media exposure. However, with regard to age and education no significant statistical correlation was observed. Those, who were highly cosmopolite or who demonstrated a high level of interpersonal communication,

2

tended to have experienced a high degree of mass media exposure but differences in the variables such as age and education were not able to be used to reveal any particular level of mass media exposure.

2. There was a positive relationship between the degree of modernity and the variables: education, cosmopolite and interpersonal communication but the age variable was not significantly correlated. Thus, those with a relatively high level of education and/or cosmopolite and/or interpersonal communication tended to exhibit a high level of modernity, but this was unaffected by the variable.

3. There was a positive relationship between modernity and mass media exposure. Those who had experienced a high level of mass media exposure tended to show a greater degree of modernity, too.

4. The relationship between modernity and the variables of level of education, age, cosmopolite and interpersonal communication which was not controlled by mass media exposure was different from that which was controlled by mass media exposure. Thus, mass media exposure was found to be the intervening variable in the process of modernity.

5. Mass media exposure, especially to the medium of newspapers, was the most obvious factor explaining modernity.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำตรวจแก้ไขและควบคุมการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.พีระจิตร โสภณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำการทำวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนการตรวจแก้ไขในขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่าน และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ พัทธนี เขยจรรยา คุณบรรพต ชื่นสว่าง ที่สละเวลาให้ความช่วยเหลือในการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การอุดหนุน เรื่องทุนการทำวิจัยครั้งนี้

ในที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ในการศึกษาต่อของผู้วิจัยในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ปัญหาที่วิจัย.....	7
สมมติฐานงานวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
ตัวแปรในการวิจัย.....	8
คำจำกัดความในการวิจัย.....	10
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	12
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 แนวคิด, ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
ลักษณะทั่วไปของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การกำหนดค่าคะแนนเพื่อการวิเคราะห์.....	38
การกำหนดค่าระดับของตัวแปร.....	40

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิจัย.....	45
5 สรุป อภิปรายผลและ เสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก ก. ตารางเกี่ยวกับข้อมูล.....	76
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามและการตรวจสอบความเที่ยงตรง...	91
ภาคผนวก ค. คู่มือการให้คะแนนและลงรหัส.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	118

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงค่าไคสแควร์ ระหว่างระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคลกับการเปิดรับสื่อมวลชน	53
2	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่าง ระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคลกับการเปิดรับสื่อ	54
3	แสดงค่าไคสแควร์ ระหว่างระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล กับความทันสมัย	56
4	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่างระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคลกับความทันสมัย	57
5	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน แต่ละชนิดกับความทันสมัย	59
6	แสดง เปรียบ เทียบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ควบคุมความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อมวลชน กับ เมื่อยังไม่ได้ควบคุมความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อมวลชน โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ แบบ เพียร์สัน เปรียบ เทียบกับค่าสหสัมพันธ์แบบพา เชียล	60
7	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบพา เชียล ระหว่าง ระดับการศึกษาเดิม อายุ การติดต่อกับสังคมภายนอก การสื่อสารระหว่างบุคคล กับความทันสมัย เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อมวลชน	61
8	แสดงสัมประสิทธิ์การถดถอย ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และ ดัชนีการพยากรณ์	62

ตารางที่		หน้า
9	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการศึกษา เดิม	77
10	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการ เปิดรับสื่อมวลชน และอายุ	77
11	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการ เปิดรับสื่อมวลชน และระดับการศึกษา เดิม	78
12	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการ เปิดรับสื่อมวลชน และระดับการสื่อสารระหว่างบุคคล	78
13	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการ เปิดรับสื่อมวลชน และระดับการติดต่อกับสังคมภายนอก	79
14	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความบ่อยครั้งของการ อ่านหนังสือพิมพ์	79
15	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการ อ่านหนังสือพิมพ์	80
16	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์ที่อ่าน	80
17	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความบ่อยครั้งในการ ฟังวิทยุ	81
18	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการ ฟังวิทยุ	81
19	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามช่วง เวลาที่สะดวก ในการฟังวิทยุ	82
20	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความบ่อยครั้งของการ ชมโทรทัศน์	82
21	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการ ชมโทรทัศน์	83

ตารางที่		หน้า
22	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามช่วงเวลาที่ชอบดูโทรทัศน์	83
23	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความ เชื่อถือที่มีต่อสื่อต่าง ๆ	84
24	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามการสื่อสารระหว่างบุคคล และอายุ	85
25	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามการสื่อสารระหว่างบุคคล และระดับการศึกษา เดิม	85
26	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความบ่อยครั้งของการสื่อสาร และบุคคลที่สื่อสาร	86
27	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามการติดต่อกับสังคมภายนอก และอายุ	86
28	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับการติดต่อกับสังคม- ภายนอกและระดับการศึกษา เดิม	87
29	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามการติดต่อกับสังคมภายนอก	87
30	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับความทันสมัยและอายุ	88
31	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับความทันสมัยและ ระดับการศึกษา เดิม	88
32	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามระดับความทันสมัยและ ระดับการสื่อสารระหว่างบุคคล	89
33	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามการติดต่อกับสังคมภายนอก และระดับความทันสมัย	89
34	ร้อยละของผู้นำท้องถิ่นจำแนกตามความทันสมัยและการ เปิดรับ สื่อมวลชน	90